

Hazánk

A KERESZTÉNYDEMOKRATÁK LAPJA • ALAPÍTVÁ 1945-BEN • 2024. OKTÓBER

Nyolcvanéves a Kereszténydemokrata Néppárt

A két világháború között jelentős kísérletek születtek Magyarországon a társadalmi és politikai élet demokratizálódása érdekében. Virágzásnak indultak a társadalmi szervezetek, a katolikus és protestáns egyházak támogatásával keresztényszociális reformmozgalmak bontakoztak ki. Ezek a szerveződések körülbelül egymillió taggal rendelkezve igyekeztek a szociális képzésekben és a társadalomban békét, nyugalmat és fejlődést hozni.

A döntő fordulatot a KDNP történetében 1943 augusztusa hozta, amikor Apor Vilmos püspök összehívta a szociális reformmozgalmak vezetőit, és arról tárgyalt, hogyan lehetne átmenteni a háború utáni időszakra azokat az intézményeket és értékeket, amelyeket ez a reformkorszak kitermelt. Felismerték, hogy csak párttá alakulva számíthatnak az akkor már nyilvánvaló szovjet megszállás utáni közéleti befolyásra és a keresztény egyházak érdekeinek a védelmére. 1944. október 13-án, a német megszállás idején alakult meg titokban a Keresztény Demokrata Néppárt, illegálisban mozgó vezetői pedig a német Gestapo ellen menekülve különböző titkos helyen találkoztak.

A Demokrata Néppárt sikere (1947–1949)

A párt 1945 elején Barankovics Istvánt választotta főtítkárává. A többi vezető egyetértésével elhagyták a keresztény jelzöt, érzékeltetve ezzel, hogy el akarják határolni magukat a két világháború közötti „keresztény kurzus” erkölcsi és politikai terheitől. A Demokrata Néppárt ellenzéki programját Barankovics István 1947. augusztus 10-én hirdette meg Győrben. A párt programjának lényegét így fogalmazta meg: „a cél a legbiztosabb és legszélesebb emberi jog, a legnagyobb szociális biztonság és a legnagyobb szabad-

Foto: Miniszterelnökség / Botár Gergely

A KDNP parlamenti frakciójának kihelyezett ülése a párt alapításának 80. évfordulóján Esztergomban

ság biztosítása – a természetfölöttiség többletével”. A párt politikája gyakorlatilag arra irányult, hogy az ország legszegényebb rétegeit beemelje a közműveltség, a politika és gazdasági demokrácia keretei közé, és ezzel elindítsa polgárosodásának folyamatát.

Az ebben az évben tartott országgyűlési választáson a Demokrata Néppárt kapta a legtöbb hiteles (a kommunistákkal szemben nem csalás útján szerzett) szavazatot és 62 képviselővel a legerősebb ellenzéki erőként jutott az Országgyűlésbe. Mindez a nyugat-európai kereszténydemokrata pártok megalakulásával egy időben történt, egyedül a kelet-közép-európai térségben. A kommunisták azonban a párt erkölcsi ellehetetlenítésére törekedtek. Rendőrhatalósági eszközökkel igyekeztek ellehetetleníteni a képviselők programjukhoz hű tevékenységét. Barankovics István végül arra kényszerült – a párt becsületének megmentése érdekében –, hogy 1949 elején, menekülése után, Bécsből bejelentse a Demokrata Néppárt feloszlását. Tette ezt elsősorban az itthon maradtak tehermentesítése, a várható megtorlás enyhítése érdekében. A párt képviselői közül így is többen börtönbe kerültek, többségük súlyosan hátrányos helyzetbe jutott. A (Keresztény) Demokrata Néppárt

újraszervezése az 1956-os forradalom napjaiban megkezdődött, de a párt működése kiteljesedni az újbóli szovjet megszállás és a kommunista diktatúra restaurációja miatt természetesen nem tudott: a hazai kereszténydemokrácia működésében újabb három évtized szünet következett, de a magyar emigráció életben tartotta a kereszténydemokrata eszmét és képviselte a kereszténydemokrata értékeket.

A magyar kereszténydemokrácia az emigrációban (1949–1989)

1947–49 folyamán a keresztényszociális mozgalmak vezetőinek egy jelentős rétege is menekülésre kényszerült Magyarországról. Az így kialakult magyar kereszténydemokrata emigráció tagjai az Egyesült Államokban és Nyugat-Európában is tudatosan vállalták emigrációs hivatásukat. Az Amerikába kerültek részt vettek a Közép-Európai Kereszténydemokrata Unió megalapításában lengyel, cseh és balti kereszténydemokrata vezetőkkel együtt. Az európai emigrációban élő magyar kereszténydemokraták rendszeresen részt vettek a Nem-

zetközi Kereszténydemokrata Unió kongresszusain, és tájékoztatták nyugati politikai partnereiket a szovjet megszállás alatt sínylődő országok, társadalmak kiszolgáltatottságáról.

Folytatás a 2. oldalon ►►

80 éves a Kereszténydemokrata Néppárt

► A KDNP politikája 1990 után

A magyar kereszténydemokrata emigráció tehát négy évtizedes szervezett tevékenységben élt a szabadság nyújtotta lehetőségekkel és vállalta a vele járó kötelezettségeket. Így tudtak kezdeti segítséget nyújtani 1989–1990-ben a keresztény jelzöt ismét nevébe iktató Demokrata Néppárt újjászervezéséhez, s így vált a Surján László vezette Kereszténydemokrata Néppárt a rendszer-váltó Antall-kormány megbízható és hatékony támogatójává, az MDF és a Kisgazdák mellett kormánykoalíciós párttá.

A KDNP az 1997 és 2002 közötti mélyrepülése után ismét talpra állt Varga László szívós küzdelmének eredményeként, és Semjén

Zsolt vezetésével újból elfoglalta helyét a magyar közéletben.

A KDNP a fent említett szellemi gyökerekből táplálkozva kívánja szolgálni a huszonegyedik századbeli magyar kibontakozás útját, és vállalni kívánja a küzdelmet az előttünk álló választásokon. A Fidesz – Magyar Polgári Szövetséggel kötött megállapodás értelmében önálló partnerként kívánja betölteni hivatását, felajánlva sok évtizedes történetének gazdag hagyományát.

Céljai között változatlanul első helyen áll az egyházak működési szabadságának biztosítása, az állam és az egyházak közötti megállapodások tisztességes betartatása. Változatlan feladatának tartja a családok, a honi kis- és középvállalkozások, valamint a rászoruló szol-

gálatát és az önkormányzatok önállóságának védelmét szövetségeseivel, mindenekelőtt a Fideszszel egyetértésben.

Magyar kereszténydemokrácia a 21. században

A Fidesz és a KDNP szövetsége egyedülállóan sikeres politikai konstrukció Európában, hiszen egymás után négy parlamenti választáson (2010, 2014, 2018, 2022) nyerte el a magyar választók bizalmát kétharmados, alkotmányozó többséget szerezve az Országgyűlésben.

A KDNP tehát 2010 óta folyamatosan részt vesz a Fidesz partnereként Orbán Viktor kor-

mányában, Semjén Zsolt személyében miniszterelnök-helyettest, továbbá minisztereket, államtitkárokat adva a kabinetnek. A Simicskó István vezette parlamenti frakció (a Fidesz után) a második legerősebb képviselőcsoport az Országgyűlésben. A párt vármegyei közgyűlési elnökök és alelnökök, polgármesterek, alpolgármesterek és képviselők révén meghatározó jelenléttel rendelkezik az önkormányzatokban. Az Európai Parlamentben pedig Hölvényi György a Patrióták Európáért frakciójának tagjaként képviseli a Kereszténydemokrata Néppártot.

Latorcai Csaba: Október 23-a a magyar nemzet sorsfordító pillanatai közé tartozik

Október 23-a a bátorság, a hősiesség és a szabadság iránti szüntelen vágy jelképévé vált – folytatta a címben idézett gondolatát a KDNP ügyvezető alelnöke, a Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium parlamenti államtitkára nemzeti ünnepünk előestéjén a Bács-Kiskun vármegyei Helvécian.

Latorcai Csaba az 1956-os for-

radalom és szabadságharc 68. évfordulója alkalmából tartott emlékülneepségen hangsúlyozta: az évforduló arra emlékeztet, hogy a magyarok mindig bátran kiálltak nemzeti függetlenségükért és szuverenitásukért, bármilyen áron is kellett azt megszerezni vagy megtartani. „Történelmünk során nem egyszer bizonyítottuk,

hogy képesek vagyunk a legnagyobb áldozatokat is meghozni egy szabad és független Magyarországért” – fogalmazott.

Az államtitkár szerint az 1956-os hősök felismerték, hogy a nemzet szabadsága nem csupán egy eszmény, hanem egy olyan ügy, amelyet a jövő nemzedékei iránti kötelezettségből is vállalni kell.

Mint mondta, a mai fiatalok ifjú elődei bátran szembeszálltak az elnyomással, és vérükkel pecsételték meg a magyar függetlenségi törekvéseket még úgy is, hogy a szovjet tankok és a kádári hazaárulás túlerejével szemben akkor nem volt esély a győzelemre – tette hozzá.

Latorcai Csaba kiemelte: az 1956-os forradalom rávilágított

Semjén Zsolt: 1956-ban kettős támadás ellen kelt fel a magyar nemzet

A magyar nemzet 1956-ban kettős támadás ellen kelt fel: egyrészt a szovjet birodalom megszállásával szemben, másrészt a marxista ideológia ránk kényszerítésével szemben – mondta Magyarország miniszterelnök-helyettese, a KDNP elnöke október 23-án Albertirsán, az Irsai evangélikus templomban tartott istentisztelet után rendezett 1956-os megemlékezésen.

Semjén Zsolt arról beszélt, hogy a nemzet életében ugyanúgy megvannak az ünnepek, mint a családok vagy az egyház életében; olyan kitüntetett napok, amikor a nemzet történetének nagy eseményeire emlékezünk.

„Az ünnepeken hitet és erőt méríthetünk a nemzet nagyjainak és a nemzet heroikus küzdelmeinek példájából, és levonhatjuk a tanulságokat a történelmünkéből. A történelmi tanulságok útjelző táblák, amikor a nemzet útkeresztvezetőjéhez, sorsfordító eseményhez érkezik” – fűzte hozzá a keresztényde-

mokrata pártelnök.

Semjén Zsolt kifejtette: állami és nemzeti ünnepeink – augusztus 20-a, március 15-e és október 23-a – történelemből az a tanulság vonható le, hogy a magyar nemzet életében mindig ugyanaz volt a feladat: egyfelől a nemzeti szuverenitás megteremtése, megvédése, másfelől az idők jelének felismerése, a szükséges társadalmi változások végrehajtása.

Szent István király idején ez úgy hangzott, hogy a szuverén magyar állam megteremtése és a kereszténység felvétele által a keresztény

Európához való csatlakozás; 1848-ban ez úgy hangzott, hogy haza és haladás, tehát a szuverenitás visszaszerzése és a szükséges polgári átalakulás megteremtése; 1956-ban pedig úgy hangzott, hogy menjenek ki a szovjet megszálló csapatok, álljon vissza a nemzeti szuverenitás és a proletárdiktatúra örületéből térjünk vissza a polgári demokráciához – sorolta.

Semjén Zsolt arról a tanulságról is beszélt, hogy miközben keletről egy barbár birodalom szállta meg Magyarországot, nyugatról pedig azt harsogta a Szabad Európa Rádió, hogy jönnek az amerikai csapatok, jönnek az ENSZ-csapatok. „Amikor ezt mondták, akkor már az Egyesült Államok és a Szovjetunió régen megegyezett, hogy a szovjetek nem avatkoznak be Szueznél, az amerikaiak pedig nem avatkoznak be Magyarországon” – fűzte hozzá.

A miniszterelnök-helyettes elmondta, hogy a szovjetek által exportált, Magyarországra erőltetett marxista ideológia idegen a magyar nemzet mentalitásától. Az osztályideológia jegyében elvették az emberek tulajdonát; a materializmus jegyében el akarták venni az emberek hitét az egyházak szétverésével; az internacionalizmus jegyében meg akarták szüntetni a nemzethez

tartozást, a hazaszeretetet; és a szocialista embertípus örületében bomlasztották a családokat is. „Ez az ideológia embertelen, ezért istentelen, s mert istentelen, ezért embertelen” – fűzte hozzá.

Úgy fogalmazott, hogy 1956 spontán forradalom volt, amelynek nem volt egyetlen karizmatikus vezetője, hanem a magyar nép volt a főszereplője. Szimbolikusan ugyan meg lehet jelölni két embert, akik meghatározóak voltak, egyfelől Nagy Imrét, másfelől Mindszenty Józsefet. „Nagyon mást gondoltak a világról, de haza és szabadság tekintetében nagyrészt hasonlóan gondolkodtak; mindkettőjüknek helye van 1956 és így a magyar nemzet panteonjában” – mondta a miniszterelnök-helyettes.

Nagy Imre szembe tudott nézni tévedéseivel, és a vértanúságot is vállalva népe mellé állt. Mindszenty Józsefnek nem kellett jó oldalra állnia, mert mindig jó oldalon, Isten, egyház és haza mellett állt, nemzete lelkiismeretéként. A kormányfő helyettese hozzátette: „1956-nak nemcsak a magyar történelem, hanem a világtörténelem tekintetében is meghatározó jelentősége volt, mivel az első szeget ütötte be a Szovjetunió és a marxizmus-bolsevizmus koporsójába”.

arra, hogy a függetlenség megőrzése nemcsak elnyomó rendszerek elleni harcot jelent, hanem egy olyan jövő építését is, ahol a keleti és a nyugati érdekek közötti egyensúlyteremtés elengedhetetlen.

A politikus szerint Magyarország számára a nemzetközi együttműködés ma is kiemelt jelentőséggel bír.

„Az 1956-os események arra tanítanak minket, hogy nemzetünk jövője akkor lehet biztos, ha képesek vagyunk az állandó párbeszédre a közös célok érdekében, valamint nyitottak vagyunk a kölcsönös előnyökön nyugvó

gazdasági kooperációra, mind nyugati, mind keleti irányban” – fogalmazott.

Hangsúlyozta: október 23-a nem csupán a múlt hőseinek tisztelete, hanem annak felismerése is, hogy a közös nemzeti emlékezet erősítése nélkül nem lehet egységes nemzetet építeni. Az 1956-os forradalom egy olyan pillanat, amely örökre összeköti a magyarokat.

„Ez az emlék nemcsak a szabadság iránti közös vágyat testesíti meg, hanem azt a bátorságot is, amely szükséges ahhoz, hogy szembe merjünk nézni a kihívásokkal és kiálljunk nemzeti érté-

keinkért, nemzeti érdekeinkért” – tette hozzá.

Latorcai Csaba szerint az 1956-os forradalom öröksége arra is emlékeztet, hogy a szabadságért és függetlenségért ma is tenni kell.

„Nem fegyverrel, ahogy akkor, azon az októberi, novemberi 13 napon elődeink tették, de fel kell vértézniünk magunkat azokkal az értékekkel és elvekkel, amelyekre a hőseink az életüket tették fel” – mondta.

A nemzeti összefogás, a bátorság és az együttműködés iránti elkötelezettség, azok a pillérek,

amelyekre egy erős és független Magyarország, egy erős és független gazdaság épülhet a jövőben – fogalmazott a politikus.

A helyi művelődési házban tartott emlékünnepeken a Helvécia-Ballószög Általános Iskola Weber Ede Általános Iskolájának felső tagozatos diákjai és énekkara idézte fel az 1956-os eseményeket.

■ HAZÁNK – MTI

A kereszténydemokraták országszerte megemlékeztek az 56-os forradalomról és szabadságharcról.

► Képriport a 12. oldalon

A KDNP támogatja a nők közéleti szerepvállalását

A KDNP támogatja a nők közéleti szerepvállalását – jelentette ki a párt országgyűlési frakciójának vezetője az első kereszténydemokrata női közéleti képzés megnyitóján október 18-án Budapesten. Simicskó István hangsúlyozta: az, hogy a 80 éves KDNP meg tudott újulni a rendszer-váltás után és fontos szereplője a mai politikának, a nőknek is köszönhető. A hölgyek érzelmi intelligenciája fejlettebb, mint férfitaiké, így nem meglepő, ha egyre fontosabb szerepet játszanak a politikában.

Simicskó István emlékeztetett: a KDNP eszmei alapokon nyugvó párt, amelynek tagjai hisznek az örökévalóságban, a lélek továbbélésében. A párt hitvallása szerint a társadalom alapsejtje a család, amely férfiből, nőből és gyerekekből áll.

A KDNP úgy gondolkodik, hogy a férfitől elvárható a klasszikus, csa-

ládfenntartó szerep, a nők pedig a családok védősejtjei. Ezek a szerepek így lettek megteremtve és egy konzervatív párt ebben hisz, és erre építi a közjő szolgáltatát is – hangsúlyozta. „A nők ezért nélkülözhetetlenek a magánéletben, a családi életben és a közéletben is” – mondta Simicskó István.

Juhász Hajnalka, a KDNP alelnöke, országgyűlési képviselő úgy vélekedett, hogy egy XXI. századi konzervatív, keresztény nőnek szüksége van erőre és kitartásra. Felidézte Zrínyi Ilona alakját, aki három éven keresztül védte Munkács várát. Hasonló példát mutatott a közéletben szerepet vállaló nőknek a kereszténydemokrata Slachta Margit, az Országgyűlés első női képviselője, „aki egyaránt kiállt a fasizmussal és a kommunizmussal szemben, és 1948-ban utolsó parlamenti felszólalásában ellenezte az egyházi iskolák államosítását” – elevenítette fel.

Hangsúlyozta, hogy ők nem versenyeznek a férfikkal, hanem kiegészítik őket. Feladatuk, hogy keresztény nőként erőt képviseljenek, mert az erőt a férfiak is tisztelik – mondta Juhász Hajnalka.

■ KDNP.HU – MTI

Kópháza támogatja az árvíz sújtotta boszniai testvértelepülését

A Győr-Moson-Sopron vármegyei település képviselő-testülete döntéséről Firtl Mátyás KDNP-s polgármester számolt be közösségimédia-oldalán. A község első embere azt írta: „a testvér a szükség idején is testvér, az együttérzésben is testvér. A döntésben ez a szándék vezérelte az önkormányzatot”.

Kópháza KDNP-s polgármestere ismertette a település képviselő-testületének döntéséről szóló határozatot, amely szerint egymillió forintot csoportosítanak át a boszniai, árvíz sújtotta Kiseljak testvértelepülésük támogatására. A Kiseljak javára szóló adományokat az erre a célra nyitott bankszámlaszámokra is várják, bárki segíthet. További részletek és bankszámlaszámok a kdnp.hu oldalon olvashatók.

■ KDNP.HU

Idén is megrendezték a KDNP jótékonysági bálját Maroslelén

Immáron második alkalommal szervezte meg jótékonysági bálját a KDNP maroslelei szervezete. A rendezvényen 620 ezer forintnyi adomány gyűlt össze.

Drimba Tibor, a KDNP maroslelei elnöke, a település polgármestere arról számolt be közösségi oldalán, hogy az adományt az orvosi rendelő, a könyvtár és a faluház korszerűsítésére fordítják. Az bálon a helyi elnök köszöntőjét követően a résztvevők

meghallgatták **Latorcai Csaba** államtitkár, a KDNP ügyvezető alelnökének üdvözlő szavait **Gruber Enikő**, a KDNP ügyvezető titkárának tolmácsolásában, valamint **Czirbus Gábor**, a Fidesz makói elnökének ünnepi gondolatait.

■ HAZÁNK

Simicskó István: Nem akarunk gazdasági vasfüggőnyt

A nemzet konzultáció arról szól, hogy fontos kérdésekben az állampolgárok milyen irányt tartanak helyesnek – mondta a Magyar Nemzetnek Simicskó István. A KDNP frakcióvezetője felhívta a figyelmet, hogy a kormány figyelembe fogja venni a döntések meghozatalakor a beérkezett véleményeket, ezért fontos, hogy minél többen vegyenek részt a konzultációban.

– Magyarország a történelem során mindig a keleti és a nyugati világ találkozási pontja volt. Magyarország érdeke, hogy történelmi tapasztalataiból és földrajzi elhelyezkedéséből adódóan is a Föld valamennyi országával rendezett kapcsolatokat ápoljon, és nyitott legyen a kölcsönösen előnyös gazdasági, kereskedelmi együttműködésre – fogalmazott a Magyar Nemzet napilapnak adott október végi interjújában **Simicskó István**, a Kereszténydemokrata Néppárt parlamenti frakcióvezetője.

Mint jelezte, amikor a múltban a világ két fele időről időre az együttműködés helyett inkább a konfliktust, az elhidegülést kereste, Magyarország önhibáján kívül perifériára szorult, ütköző zónává vált, és a világ nagyhatalmai által egymással szemben felhúzott fal mögött találta magát. Elmondta, Brüsszelt nem érdekli Magyarország gazdasági függetlensége és a kereskedelmi kapcsolatok megszakítását akarja elérni Kínával és Oroszországgal.

„Ennek súlyos következményei lennének: energiaválság, magas infláció, egekbe szökő élelmiszerárak. Mi nem akarunk gazdasági vasfüggőnyt!” – szögezte le a kormánypárti politikus.

– A nemzet konzultáció arról szól, hogy fontos kérdésekben az állampolgárok milyen irányt

tartanak helyesnek, milyen döntések meghozatalát várják a kormánytól. Aki kitölti az íveket és visszaküldi postai vagy elektronikus úton, annak a véleménye is tükröződni fog az eredmény feldolgozásakor. Az eredményt pedig a kormány figyelembe fogja venni a döntések meghozatalakor. Ezért fontos, hogy minél többen vegyenek részt a konzultációban – fogalmazott a frakcióvezető az induló konzultációval kapcsolatban.

Leszögezte, hogy Magyarország sokszor volt aljas és hazug támadások célpontja, jogállamisági koncepciók eljárás szenvedő alanya, amelyek a magyar intézmények demokratikusságát is kritikával illették.

„A nemzeti konzultációnak immáron évtizedes hagyománya van a jobboldalon. Mi sem lehetne demokratikusabb, mint magukat az embereket megkérdezni az őket közvetlenül érintő kérdésekben” – tette hozzá.

Simicskó István elmondta: az embereknek a kormánnyal közösen kell kijelölniük a követendő gazdaságpolitikai célokat, de meg kell őriznünk az eddigi eredményeinket. Felhívta a figyelmet, hogy a magyar gazdaság teljesítménye várhatóan lehetővé teszi belátható időn belül az egymillió forintos bruttó átlagkereset elérését, a minimálbért pedig ezer

euróra kell felemelni. Maga részéről indokoltnak tartja az idősotthonokban dolgozó ápolók bérének az emelését is.

A diákhitel mintájára a fiatal dolgozók számára kamatmentes munkáshitel bevezetését tervezi a kabinet. A munkavállalók mellett a gazdaság motorját jelentő kis- és közepes vállalkozásokat is támogatnunk kell.

Az ingatlanárak jelentős növekedése indokolja, hogy a lakásépítések ösztönzésével és kedvező kamatozású bakhitelekkel elérhető sávban tartsuk a lakásvásárlást az emberek számára. „Ezek komoly célkitűzések, de mindezek mellett nem adhatjuk fel az eddigi családtámogatási rendszert és a rezsiszökkentést sem” – fogalmazott.

Annak kapcsán, hogy miként lehet elérni a kitűzött gazdasági célokat, a frakcióvezető elmondta: Magyarországnak a blokkosodó világban semleges gazdaságpolitikát kell folytatnia, és a lehető legjobb együttműködést kell kialakítania minden partnerével. „Az Európai Unió tagjai vagyunk, legfőbb katonai szövetségünk az Egyesült

Államok, a nyugati világhoz tartozunk, de a keleti nyitás politikájának köszönhetően fontos kapcsolatokat építettünk ki Ázsiában és a világ más térségeiben is” – hangsúlyozta.

– Európa nincs jó helyzetben. Világpolitikai szerepe csökken, gazdasági súlya zsugorodik, Brüsszel politikája teljes kudarc, és jövátelhetetlen károkat okoz a kontinensnek. Ha kizárólag az unió biztosította lehetőségekben gondolkodnánk, akkor sosem tudnánk meghaladni a jelenlegi erőrendet. A világ minden táján felépített kereskedelmi kapcsolataink magas szintre emelésével tudunk csak az Európai Unió átlagát meghaladó gazdasági növekedést elérni – tette hozzá.

Állami kitüntetés a keszthelyi KDNP doyenjének

Augusztus 20-án alkalmából *Gulyás Gergely*től, a Miniszterelnökséget vezető minisztertől vehette át a Magyar Arany Érdemkereszt polgári tagozat kitüntetését **Pintér Attila** ny. honvéd ezredes, a keszthelyi KDNP-alapszervezet rangidős tagja. A kitüntetést *Orbán Viktor* miniszterelnök felterjesztésére *Sulyok Tamás* köztársasági elnök adományozta a magyar ifjúság hazafias nevelésében vállalt elvülhetetlen érdemei elismeréseként.

Pintér Attila 1990 óta tagja a KDNP-nek, tapasztalatai és szervezőkészsége nagyban hozzájárult az 1989-ben újjáalakult párt hatékony és rendszerváltó működéséhez. 1991-től tagja a KDNP Országos Honvédelmi, Nemzetbiztonsági és Rendvédelmi Szakbizottságnak, az utóbbi ciklusokban annak elnöke is. Mindvégig hű maradt a kereszténydemokráciához, részt vett a KDNP újjászervezésében. 2017-től a alapító tagja és elnöke a Keresztény Gondol-

kodású Polgárok Honvédelmi Egyesületének, mely aktívan részt vesz a kadétképzés és a honvédelmi nevelő munka népszerűsítésében. Zala vármegyében számtalan sikeres rendezvény, ifjúsági vetélkedők és seregszemlék szervezése fűződik a nevéhez.

Pintér Attilát jelenleg is aktív nevelőmunkája és közéleti szerepvállalása teszi ismertté a fiatalok körében is, egész Zalában. Gratulálunk és további sikereket kívánunk!

■ **Bognár Károly**

Magyarország nagy IQ-tesztje

Magyar Péter a napokban a köztelevízió vendége volt. A nygyedórás interjú valójában egy előre betanult monológ, műfaját tekintve pedig politikai vádbeszéd volt. A YouTube-ra is feltöltött videó azóta több ezer hozzászólást kapott, amelyek legalább annyira tanulságosak, mint az interjú maga.

A „beszélgetés” szokás szerint azzal kezdődött, amivel a Magyar Péter-interjúk általában: ki és hányszor kezdeményezett meghívást, s ki hányszor utasította vissza a másikat. Ne kövessük el azt a hibát, hogy alábecsüljük ennek a rendszeresen megismételt, szórakoztató közjátéknak a jelentőségét! Magyar Péter kitartó és hiábavaló próbálkozásának a történetei ugyanis egyszerre sugallják a vendéglátó média gyávaságát és elfogultságát, szemben a népével kommunikálni akaró, s ezért kitartóan küzdő politikus képével. Ráadásul a média általi kitaszíttóság automatikusan biztosítja számára a mártír, a stúdióba beülve pedig már a hős szerepét.

A lényeg azonban nem is ez, hanem a néző ráhangolása a beszélgetésre. Az éles, arrogáns indítás kimondatlanul is háborús tereppé minősíti át a stúdiót, fenntartva ezzel az oroszlanbarlang-szituációt – ami azért fontos, mert az ellenzéki szavazók többsége a közmédia esetében kizárólag bojkottban képes gondolkodni –, így még az az elmentmondás sem szűrt szemet, hogy az állami televízió vendége bő egy héttel későbbre tüntetést szervezett ugyanoda. Mi több, a mártírpozíció birtokában bármilyen kellemetlen kérdés esetén rá lehet mutatni a riporter elfogultságára, nem beszélve arról, hogy

a stúdióbeli hadiállapot a tévés szereplés íratlan viselkedési szabályai alól is mentességet ad, így az interjúalany saját kénye-kedve szerint irányíthatja a rendelkezésére álló perceket. Amit Magyar Péter meg is tett.

Amiket az imént olvashattunk, azok egy kiszámíthatóan egyszerű, sőt szinte együgyű magatartás komplex, de logikus következményei. Ne feltételezzük, hogy Magyar Péter viselkedése mögött valami nagyívű, összetett kommunikációs stratégia húzódik meg. Az élő adásban lefolytatott szemtelenedést még Márki-Zay tette általános ellenzéki normává, de csak a közmédia esetében, annak hitelmentése, valamint a törzsszavazók előtti erőfitogtatás céljából. Ebben a szórásban és tömörségben viszont a nyílt stúdióarrogancia mögött már személyes mozzatórugókat kell feltételeznünk.

Ez a személyes mozzatórugó pedig minden bizonnyal az, hogy Magyar Péter nem elég kemény, vagy nem elég nyugodt az igazi vitához. Esetleg mindkettő. Amit hónapok óta látunk – a bujkálások, a kirohanások, a beszélgetések eltúlzott, látszólag értelmetlen dominálása –, szemmel láthatóan ennek az egy ténynek az elfedését szolgálja. Az ml-en hallott, visszafojtott idegességgel előadott monológ is csupán egy menekülési stratégia volt a valós küzdelem elől. Ilyet utoljára harminc éve látott az ország: a listaállító pártok 1994-es tévévitáján a Zöld Párt nevű asztaltársaság

képviselője szintén elzárkózott a disputa elől, s csak a műsor végén volt hajlandó felmondani egy betanult szöveganyagot. Csakhogy amíg a kilencvenes évek kamupártjait, ön- és közveszélyes kalandorait a demokrácia öntisztulása jó harminc éve a partvonalra helyezte, addig a Tisza Párt ma a legnagyobb ellenzéki erő, a Fidesz egyetlen komoly kihívója. Gondoljunk bármit Horn vagy Kuncze neve hallatán, a színvonalbeli esés vitathatatlan.

A továbbiakban két kérdést kell tisztáznunk. Az egyik technikai jellegű: hogyan kezelhető a média részéről az a kellemetlen, sőt megalázó helyzet, hogy amíg az egyik felet szigorú etikai és magatartási kódexek kötik, addig a másikat semmi, s ezzel visszaélve következmények nélkül provokálhatja és minősítheti a vendéglátó képviselőjét? Ez ugyanis semmivel sem elegánsabb helyzet, mint amikor az olimpián nőimitátorokat küldenek a ringbe asszonyt verni. A másik kérdés: mit várhatunk egy olyan embertől, mint Magyar Péter, ha netán egy választási baleset folytán felelős állami pozícióba kerül?

Mint tudjuk, a köztévés riporter hölgy nagyjából a figyelmes hallgatást választotta. Ez nyilván a közmédia műsorvezetői normáival magyarázható, mintsem azzal a taktikával, hogy M.P. végre akadálymentesen kibontakoztathassa a nagyközönség előtt a személyiségét. Ez utóbbira végül sor került, a hívek

azonban egészen másképp élték meg a történeteket. Csak néhány idézet a feltöltött videó alatti kommentekből: „Szerintem az első 25 percben megbánták, hogy behívták.” „Egy gözmozdony!” „Ma történelem íródott!” Tény, hogy Tari Titanilla műsorvezetőt a hozzászólók közül nem sokan sajnálták.

Eddig egyedül az ATV-s Rónai Egon tudott és mert határozottan reagálni a stúdióbeli ámokfutások sorozatára. Bár tény, hogy Magyar szembesítése a saját félrevezető állításaival kissé erőse sikerült, és sokakat mehökkentett, az idő utólag Rónait igazolta – mint amikor a notórius kocsmai kötözködőnek lekevert maflást is sokszor csak hónapok múlva, saját utólagos rossz tapasztalataik birtokában értik meg a törzsvendégek. És itt kezdődik az igazi probléma: hiába az abszurd közjátékok, az értelmes eszmecserék nyílt megakadályozása, az egyenhangon felmondott panaszmonológok, a tömegemberek milliói egyszerre kiáltanak „jólmegeaszontadot”, míg a korábbi feketeöves demagógok – Medgyessy Péter, Jakab Péter, Márki-Zay Péter – irigykedve figyelhetik druszájuk rocksztárokat megszegyenítő sikerét.

„Addig nincs baj, amíg a folyót követjük” – nyugtatta a Bud Spencer alakította pilóta az éjszakai repülés miatt aggódó utastársát az alattuk tekergő keskeny csík fölött. Addig nincs baj, amíg a Tisza még követhető,

Mit várhatunk egy olyan embertől, mint Magyar Péter, ha netán egy választási baleset folytán felelős állami pozícióba kerül?

nyugtatjuk mi is magunkat, s úgy tűnik, a folyó áradása valóban elmarad. De ha végül mégsem így alakulnak a dolgok, a várható következményeket többek között éppen a nyilvános szereplések alapján rajzolhatjuk meg. A politikát ugyanis ebben a térségben nem az elitek, hanem a személységek irányítják.

Létezik egy olyan vezetői típus, aki minden esetben a rendteremtés ígéretével érkezik az adott szervezethez, s akinek a működését aztán a folyamatos hibakeresés, gyanúsítgatás, szabálytalanságok utáni szimatolás, botrányok kreálása és azok nyilvános kitergetése jellemzi. Az ilyen vezetők természetesen képtelenek a kreativitásra és a vízióalkotásra, ugyanakkor az erre alkalmas munkatársakat kíméletlenül elüldözik, a döntéseket pedig egy néhány fős bizalmi klikk hatáskörébe vonják. Az eredmény a vállalat drasztikus teljesítmény- és hírnévromlása, amit általában a paranoid szervezeten irányítás eszközei követnek, míg végül mindenki számára nyilvánvalóvá válik, hogy ki a kudarcok igazi felelőse.

A vállalati szektorban az ilyen vezetőket – akik általában tulajdonosi vagy más felsővezetői tévedés folytán kerülnek pozícióba, s így sokszor az utolsó pillanatig védelmet élveznek – előbb-utóbb kiismerik és lapátra teszik. A politikában (hazai viszonylatban főleg a polgármesterek között találkozni ezzel a típussal) a kármentés már sokkal nehezebb, ugyanis a szavazók sokkal jobban kedvelik, viszont jóval kevésbé értik a botránykeltésre és ellenségképgyártásra épülő műsorszámokat, mint például egy igazgatótanács dörzsölt, tapasztalt tagjai.

Aki dolgozott már együtt ilyen típusú vezetővel, az akár néhány mondatból is képes azonnal beazonosítani a velük rokon lelkeket. Magyar Péter bő fél éves munkássága – az eszelős monológok, a nyomasztóan rosszhiszemű vádbeszédek, a klisékből összevágott programsalátá, az egyéni teljesítmény és komolyság teljes hiánya – olyan mixet tár elénk, ami

egyértelműen az itt leírt karakterre utal. Mindeközben fogalmunk sincs róla, hogy az egyszemélyes Tisza Párt mit gondol a nagy összetett kérdésekről, a népességfogyástól a határon túli magyarok problémáin át a 21. század eleji geopolitikai kihívásokig. Ugyanakkor az „oktatás-egészségügy” kapcsán elmondottakat már Medgyessytől Dobrevig számtalan forrásból hallhattuk, a nagy nemzetstratégiai témákat karcogató frázisok pedig rendszerint a Mi Hazánk pár nappal korábbi sajtótájékoztatóiról származnak.

Az elfogulatlan szemlélő azt hinné, hogy ilyen személységjegyek és teljesítményhiány mellett nincs az az algoritmus, amely segíthet megúszni a bukást. Pedig egyelőre úgy tűnik, hogy van az az algoritmus, a bukásra pedig egyelőre várunk kell. A szektatagok állhatatosan kitartanak, s ezzel a kevésbé elfogult, de kormányváltást akaró szavazók is így vannak. Rosszabb esetben csak a tipikus tömegember ismert magára a politikában, s amit a nemzet színe-javát adó polgárság az alkalmatlanság jelének tekint, ő önigazolásként él meg. Ez az eshetőség elég szomorú lenne: az ilyen mélypszichológiai kötődések akkor is tartják magukat, amikor a meglétük már mindenkinek csak árt. Jobb esetben csupán annyi történt, hogy az ellenzéki szavazók összezártak a korábbiaknál esélyesebbnek tűnő jelölt mögött, ami ugyan nem volt elég a kormánypárt megroppantásához, a Gyurcsány-párt és az olimpiagyilkos formáció bedöntéséhez viszont igen. Ez esetben inkább csak egy politikai történettel van dolgunk, a későbbi jó szórakozás minden reményével, ahogy az legutóbb 2022-ben meg is történt.

De ettől még Magyar Péter jövője – vagyis a kérdés, hogy meddig maradhat meghatározó tényező ebben az országban, s ha maradhat, akkor mire viheti még – valójában egy nagy IQ-teszt lesz a hazai lakosság számára, ennyit már most kimondhatunk.

■ Kovács Erik

Olimpiát Budapestre!

Orbán Viktor a párizsi olimpia után kijelentette, hogy a magyar kormány támogatná az ötkarikás játékok budapesti megrendezését. Most, hogy a szurkolás, az ünneplés és a megnyitó miatti közfelháborodás már csak egy nyári emlék, érdemes tárgyilagosan is körbejárni a témát.

Mindjárt az elején szögezzük le: kell a budapesti olimpia, mi több, már régen időszerű lett volna. Hogy miért? Szerencsére erre több válasz is adható – még hozzá anélkül, hogy belefutnánk a „jó üzlet-e a rendezés?” című zsákutcás vitába.

Először is: a magyar olimpiai nemzet. Összesen 540 érmünkkel a 11. helyen állunk a világban, az egy főre jutó érmek tekintetében pedig San Marino és Finnország után mi következünk. Habár a nemzetközi sportvilág nagyot változott az 1952-es helsinki játékok óta, amikor 16 arannyal és összesen 42 éremmel tértünk haza – harmadik helyen végezve a két akkori nagyhatalom mögött –, idén a 27 EU-tagállam közül az ötödikek, népességarányosan pedig az elsők lettünk, s a visszajelzések alapján az értő közönségnek és a nemzetközi szaksajtónak még mindig ki tudjuk vívni az elismerését.

1896 óta a 28 nyári olimpiának eddig 22 város adott otthont – Athén, London és Tokió kétszer, Párizs háromszor –, összesen 18 országból. Európában a három nagy centrumország – az Egyesült Királyság, Németország és Franciaország – összesen nyolcszor, a mediterrán régió háromszor, a skandináv régió kétszer, a Benelux-közösség egyszer, a szovjet térség pedig szintén egyszer biztosította a nyári játékok helyszínét. Közép-Európa egyszer sem. Magyarország azonban nem csak térségi minőségében, hanem önmagában, saját jogon is

rég rászolgált a rendezés jogára. Mint ismert, 1920-ban Budapest adta volna a helyszínt, a világháború veszteseként azonban – deszertként Trianon mellé – még ezt a lehetőséget is elvették tőlünk, ráadásul részt sem vehettünk a végül Antwerpenben megrendezett versenyen. A világ persze nem tartja számon ezt a tartozást. Az viszont a történelmi pofonoktól függetlenül is ténykérdés, hogy az olimpiát eddig nem rendezett országok közül nekünk van a legtöbb érmünk. Egyszerűbb megfogalmazásban: mi vagyunk a legnagyobb olyan sportnemzet, amely még soha nem adhatott otthont a világ legnagyobb sporteseményének.

Ehhez a tényhez referenciaként tegyük még hozzá az olyan nagyszabású, hazánkban lebonyolított nemzetközi versenyeket is, mint a 2017-es FINA Világbajnokság („vizes vb”), a 2022-es úszó-világbajnokság, vagy a 2023-as atlétikai világbajnokság, hogy csak az utóbbi évek legnagyobbjait említsük. Ráadásul ezek az események mentesek voltak a kortárs sportrendvényeket bántóan zavaró ballasztoktól: a primitív átpolitikáltságtól, a megalomán, „eurovíziós” típusú giccsztől, vagy éppen a Párizsból is ismert szervezési igénytelenségektől. Magyarország immár egyszerre birtokolja a nagy sportnemzetek és a nagy rendezvénygazdák elit klubtagsági igazolványát; alkalmasságunk legalább annyira ténykérdés, mint a kiérdemeltségünk.

A probléma csupán az, hogy a hazai lakosságot valószínűleg sokkal nehezebb lesz meggyőzni a budapesti olimpia létjogosultságáról, mint a velünk oly sokszor ellenséges külvilágot. A pénzhányra, a költségekre való hivatkozás, a „nem térül meg” bornírtsága járványként

Ifjúsági nap Békéscsabán

Szeptember 26-án Békéscsabán nagyszabású kereszténydemokrata esemény részesei voltunk. Közel 400 fiatal vett részt a találkozón. A helyszínt a Gál Ferenc Egyetem adta, a szervezést a helyi MKDSZ, Rákóczi Szövetség és Templárius Alapítvány végezte. A rendezvény alaphangját a köszöntők adták (Kiss-Rigó László püspök, Dux

László rektor, Mucsi Balázs alelnök és Harrach Péter). A munka három szekcióban folyt (tudomány, művészet, sport). Mindegyikben a terület egy-egy jeles képviselője beszélgetett a fiatalokkal. A rendezvény tavaly hasonló módon zajlott, reméljük, jövőre is immár hagyományt teremtve megismétlődik.

► terjedt el itthon már évekkal ez előtt, s tartósan bent is ragadt minden olyan honfitársunk fejében, aki érzelmi vagy értelmi okokból képtelen az olyan egyszerű absztrakciók megélésére, mint például a nemzeti büszkeség. A pénzközpontúság, a sóherségnek álcázott irigység mára tömegjelenség lett, az ötödik hadoszlop nagy öröme, s az ambiciózus honi kezdeményezések még nagyobb kárára.

Igen, a budapesti olimpia nem a nyereségről vagy a spórolásról szól, hanem a nemzeti büszkeségről. Elsősorban is, másodsorban is. Megmutatni magunkat a nagyvilágnak, együtt ünnepelni a többiekkel: erről szólt (volna) a lefűjt 1996-os Világkiállítás, miként erről (is) szólt az 1938-as és 2021-es Eucharisztikus Világkongresszus, a Vadászati Világkiállítás, vagy éppen a fentebb említett vb-k sora. A külvilág elkápráztatásának igénye valószínűleg etnikai és nyelvi magányunkból, illetve az igazságtalanul, természetellenesen ránk kényszerített kisállami létből fakad. Honi liberálisaink ezt a büszkeségigényt rendszerint olyan gusztustalan szavakkal becsmérlik, mint melldőngetés, magyarkodás, stb. Mondjanak bármit, az olimpiarendezéshez való viszonyulást nyugodtan tekinthetjük az egészséges nemzeti identitás mércéjének. Nem csak úgy általában, hanem a jobboldalon is, ahol a háttérben szintén sokszor tapasztalni ezügyben a fanyalgás bátorlalan, de összetéveszthetetlen jeleit.

A helyzetet az ellenzők táborának kétosztatúsága teszi bonyolulttá. A frontszemélyzetet jól ismerjük: a kilencvenes és kétezres években SZDSZ-nek, manapság Momentumnak, DK-nak hívják őket. Csakhogy kétszázézer liberálissal nem lehet népszavazást nyerni, egy jó kezdeményezés megfűréséhez a

tömegembar közreműködésére is szükség van, kiadós mennyiségben. A tömegembar viszont csak úgy magától nem ellenzi az olimpiát, miként nem ellenezte volna a Vadászati Világkiállítást sem, ha nem mondják meg neki, hogy lesz majd egy ilyen, és utálni kell. Akik a Momentum lármázása idején – megkapva a számukra szükséges információt – oly szívesen borzadtak el a kocsmapult mellett vagy a bolti sorban a jólétünket veszélyeztető, pénznyelő olimpián, soha az életben nem láttak rendezvénybűdzsét, az állami költségvetés sarokszámait hírből sem ismerik, százmillió forint felett pedig fogalmuk sincs, mi számít soknak vagy kevésnek.

Ezzel szemben a DK-t, a Momentumot, illetve a nevükkel kitakart szubkultúrát teljesen hidegen hagyja az olimpiák pénzügyi háttere, hiszen a Magyarországot potenciálisan nagygyá és elismertté tevő kezdeményezések megtorpedozása számukra – Michael Corleone-t idézve – nem üzleti, hanem személyes ügy. Mivel azonban ez az averziójuk kifelé vállalhatatlan és eladhatatlan, az ellenérveket át kell kódolni a tömegembar nyelvére. Az átkódolás sikerült, a kérdés már csak az, hogy miért, hiszen mint tudjuk, a tömegembar nem ért a számokhoz (se).

A válasz az, hogy a mammoncentrikus gondolkodás nem egy önálló attitűd, hanem helyettesítő, hiányfedő sajátosság. A tömegemberek is átkódolják a saját eredeti érzéseiket, csak ők nem a másik embert, hanem magukat csapják be. Alapanyagként adott a frusztrált, teljesítményhiányos – ráadásul a tudatipar jóvoltából meg nem érdemelt és soha el nem érhető sikerekre kondicionált – ember állandó dühe, amely folyamatosan a saját tárgyát keresi. Ennek alig fékezett tobzódását naponta láthatjuk a budapesti utcákon,

buszokon, üzletekben. Az ötkarikás játékok pedig lényegüknél fogva alkalmasak a tömegembar dühének célirányosítására. Mert mit is képvisel az olimpia? A közép-szerű helyett a nagyszerűt, a mennyiség helyett a minőséget, a rút és jellegtelen helyett a szépséget, a céltalanság és a megúsós szemlélet helyett a „citius, altius, fortius” virtusát. Mindazt, amit a tömegemberek ösztönből, bujtogatóik pedig szívből gyűlölnék.

Reménytelen-e a helyzet? Múltunk során már számos alkalommal bebizonyosodott, hogy a lelkesen és hitelesen képviselt jó ügyek képesek áttörni a közönyt, a kishitűséget, a cinizmust és a gög betonfalát, legyen szó főurakról vagy kisemberekről. Történelmünk két óriását, a kibékíthetetlen ellenfeleket, Széchenyit és Kossuthot többek között az a képességük tette hasonlatossá, hogy képesek voltak a kritikus pillanatokban korszakos ügyek mellé állítani a kétkedőket. Széchenyi 1825-ös pozsonyi felszólalásának az egyik legfontosabb közintézményt, Kossuth negyedszázaddal későbbi ceglédi beszédének pedig az ütöképes '48-as hadsereget köszönheti a nemzet. A történetek tanulsága akkor is érvényes, ha már nem emelvényekről, hanem Facebook-posztokon keresztül zajlik a meggyőzés.

Mert senki se gondolja, hogy a Momentum 2017-es népszavazási kezdeményezése csupán egyszerű akció volt. Ha megpályázzuk az olimpiát, az örök SZDSZ/DK/Momentum a tömegemberek élén újra támadni fog. A nemzeti oldalnak csak akkor érdemes belevágnia ebbe a nagyszerű és nagyívű projektbe, ha ezúttal érez magában elég erőt az ügyért folytatott küzdelemre. A profi kampányairól és totális mozgósítási képességeiről ismert Fidesz, amely többször bebizonyította már, hogy képes a legreménytelenebb helyzetekben is fordítani a közhangulaton, a Momentum aláírásgyűjtésekor még ringbe lépés előtt bedobta a törülközőt. A jobbközép tábor, vagy legalábbis annak egy része, akkor ezt megértette. A budapesti olimpia azonban sokkal szentebb ügy annál, mintsem hogy végül a napi politikai földharc egyik megszokott tereptárgyává váljon.

■ Kovács Erik

Háború vagy Miatyánk

Esterházy Lujza tanulmányait olvasgatva gyakran találkozik az ember mai életünk számára is irányt mutató gondolatokkal. Ebbe a sorba tartozik a negyvenes évek vége felé írt, magyarul először 1991-ben megjelent írása, ami a Sorskérdések margójára című kötetben Felívás az egymás ellen harcoló szívekhez címmel jelent meg.

Szinte minden héten érkezik olyan hír, amit a magyarok joggal sérelmezhetnek. Az utódállamok többsége még száz év alatt sem tudta felfogni, hogy Trianonban nemcsak vagyont, nemcsak területeket kapott, hanem élő embereket is, akik szeretik a tájat, ahová születtek, akik nem kívánnak másutt élni, akiknek fontos, hogy őseik sírjánál fohászokodhassanak, akik egyébként erőforrást jelenthetnének az államnak, amelyben élnek. Az elmúlt időkben a többség mégis ezer jelét adta, hogy jobban örülne, ha ezek az „idegen elemek” távoznának.

A kisantant világa, majd a magyaroknak a háború utáni bosszú vezérelte üldözése óta régióinkban nagy változások történtek. Ezek a közép-európai kormányokat, különösen a magyart és a szlovákot arra készítik, hogy keressék egymással a kapcsolatot, támogassák egymást a magából kivetkőzött Európai Unió ideológiai nyomulása és gazdasági gyarmatosító elképzelései ellen. Ez azonban kormány szinten zajló folyamat, a polgárok számára nem hozott eddig olyan fordulatot, hogy otthon érezhessék magukat szülőföldjükön. Az egymással való megbékélésnek szerencsére nemcsak politikafüggő elemei vannak. A megbocsátunk és bocsánatot kérünk szelleme jellemzi egyházi kapcsolatainkat, és mindkét országban vannak értelmiségi csoportok, amelyek lát-

Az olimpiarendezéshez való viszonyulást nyugodtan tekinthetjük az egészséges nemzeti identitás mércéjének.

ják, hogy a szembenállás értelmetlen, hogy nem félünk kell egymástól, hanem együttműködnünk. Legálább nyolcszáz éves gyakorlatunk van ebben, poroljuk le azt a rosszat, amivel az utóbbi két évszázad beszenyvezett.

Ha ma nemzeteink közötti kibékülésről beszélek, méltatlankodást váltok ki sokakban, akik szerint az igazságtalanságok sora, amelyet el kellett szenvedjenek, jóvátehetetlenek. Esterházy Lujza látta ezt, és meglátása mintegy nyolc évtized múltán még mindig időszerű.

A kibékülés esélyéről gondolkodva Esterházy Lujza a mostaninál sokkal feszültebb helyzetben rámutatott arra, hogy Európában nem vagyunk egyedül. A háború csupa jóvátehetetlen dolgot produkált. Ha az igazságot keressük, és jóvátételt követelünk, számolnunk kell azzal, hogy a népek közötti feszültség előbb-utóbb új háborúhoz vezet. Választanunk kell tehát – írta – a Miatyánk és az atombomba között.

Túlzásnak tűnik a fenyegetettségnek ez az érzése? Még öt éve is azt mondtam volna, hogy igen, erős túlzás. Ám az elmúlt egy-két évben gyakran lett beszédtema, hogy az orosz agresszió nyomán a háború nemcsak két szomszéd közötti konfliktus, és előbb-utóbb az atomháború nemcsak beszélgetések tárgya, hanem valódi fenyegetés lesz. Atombomba vagy a Miatyánk szelleme? Bármilyen nehéz, válasszuk az utóbbit, és fogjunk össze mindenkivel, aki a béke pártján van. A Miatyánk említése itt az ötödik kérésre utal: „Bocsásd meg vétkeinket, miképpen mi is megbocsátunk az ellenünk vétkezőknek”.

Most persze elsősorban az oroszok és ukránok között kellene egy megbékélési folyamatnak lezajlania, de ha ez nem jön létre, a Kárpát-medence államainak az javítja a túlélési esélyét, ha egymást támogatva egyfajta béke szigetét hoznak létre ebben a megbolydult, megbolondult világban.

■ Surján László

Beszédemben először arról beszélek, hogy miről nem beszélek. A mai nap négyen szereplünk: Atanáz püspök, múzeumigazgató úr és a Szent Efrém Énekkar. Nem beszélhetek a görögkatolikus egyház és az egyházmegye történetéről, mert nyilvánvaló, hogy püspök atya többet ért a görögkatolikus egyház történetéhez, különösen a saját egyházmegyéjéhez, mint én. Nem beszélhetek a kiállítás művészettörténeti vonatkozásairól sem, mert igazgató úr felkészültebb nálam művészettörténetből, különösen a saját kiállításából. És azt is el kell ismernem, hogy Bubnó Tamás jobban énekel, mint én, tehát e tekintetben sem vagyok versenyképes. (Így ebből a szituációból is látszik, hogy ahogy a határidő nagy ihlető, úgy a kényszer is lehet múzsa.) Tehát nem fogok most az egyházmegye évszázados történetéről beszélni, sem a kiállítás művészettörténeti vonatkozásairól, sőt énekelni se fogok, hanem mindössze néhány sajátos szempontról szeretnék szólni.

A kiállításon találkozunk bizánci templomtérrel, ami a szent térre utal; azután a kiállítás végigkísér az emberi életen a kereszttől az utolsó kenetig, és az egyház ünnepei pedig végigkísérnek minket Isten népének üdvtörténetén, ami a szent időre utal; és itt vannak a megszentelt dolgok, liturgikus eszközök, ikonok.

Szellemi lények vagyunk, ezért játsszunk el a gondolattal – megjegyzem ha nem volnánk szellemi lények, akkor semmilyen gondolattal sem játszánánk –, hogy mivel nem egyedül vagyunk szellemi lények, hanem az angyalok is szellemi lények, mi lenne, ha angyalok lennénk?

Mi a különbség az angyalok, és köztünk, emberek között? Például az, hogy mi a világot csak az érzékszerveinken keresztül tudjuk megismerni, az érzékszerveinken keresztül jut a tapasztalati valóság a tudatunkba, míg az angyalok – mint tisztán szellemi lények – közvetlenül fogják fel a valóságot. Nekünk érzelmeink, hangulataink vannak, amik befolyásolják megismerésünket, míg az angyaloknak ilyen értelemben nincsenek hangulat-hullámzásaik. Mi csak következtetéssel tudunk gondolkodni, az angyalok egyszerűen megragadják a valóságot úgy, amint van. Mindez lefordítva a mindennapok nyelvére azt jelenti, hogyha nekünk, embereknek – például nekem – migrénem van, akkor a legzseniálisabb filozófiai előadást sem fogom tudni fölfogni, és hogyha például a parókus úr pösze, ak-

Az ikonokról

kor lehet a legihletettebb teológiai prédikáció, pusztán azért, mert vicces volta elviszi a figyelmem, vagy azért, mert bosszant, de nem tudok odafigyelni, és nem fogom megérteni a prédikációt. Mivel nem angyalok vagyunk, hanem emberek, ezért szükségünk van arra, hogy az érzékszerveinkkel megragadható módon tudjuk a valóságot a tudatunkba hozni, szükségünk van az érzelmekre, a hangulatokra, és szükségünk van a logikánkra, hogy eljussunk az igazság felismerésére. Ezért van teológia és művészet.

Tehát mivel emberek vagyunk, szükségünk van szimbólumra. Szent helyre, mint a templom; szent időre, mint az ünnepek; és szükségünk van olyan szent dolgokra, mint az áhítathoz a liturgikus zene vagy az ikonok.

Az ikonok tekintetében reflektálnunk kell arra, hogy az Isten képi ábrázolása sehol sem lehetséges, és ezért sehol sem legitim, kivéve a kereszténységet. A kereszténységen kívüli vallások – beleértve a zsidóságot és az iszlámot is – tiltják Isten ábrázolását. És ebben van igazság, mert nyilvánvaló, hogy a végtelen Istent nem lehet véges formában ábrázolni, mert meghamisítanánk pont a végtelenségét. Az abszolút Istent nem lehet relatív módon ábrázolni, mert meghamisítanánk pont az abszolút voltát. A transzcendens Istent nem lehet immanens módon ábrázolni, mert meghamisítanánk a transzcendenciáját. (Persze lehet próbálkozni az analógiával, hogy például ha ilyen szép a teremtett világ, milyen szép lehet annak Alkotója, stb, de az Abszolútum esetébe kérdéses az analógia, mert ugyanakkor Isten – mert Isten – egészen más. Hiszen Isten nem egy a létezők közül, hanem maga a Létező. Tehát a Személyes Abszolútum ábrázolása ésszerűen tiltott. Ez alól csak a kereszténység kivétel. Mégpedig azért, mert egyedül, csak és kizárólag a kereszténység tud arról, hogy Isten emberré lett. Verbum incarnatus est. (V.ö.: Jn. 1,1., 1,14.)

Hogy Istent ábrázolni lehet, az azért van, mert megtestesült a názáreti Jézusban, aki így valóságos ember és valóságos Isten. (V.ö.: unio hypostatika.) Ezért aki Jézus evangéliumát hallgatja, Istent hallgatja, aki Jézust látja, Istent látja, aki Jézus ikonját nézi, Istent nézi. Miért? Azért, mert Jézus Krisztus Isten ikonja. Ezért lehetséges és legitim a kereszténység szent hagyományában az ikon, mert a názáreti

Jézus Isten ikonja. Isten akarta, hogy Jézusban mint ikonban látható legyen.

De mi a helyzet a szentek ikonjaival? Az egyház Krisztus misztikus teste, ebből az is következik, hogy az Ő teste beteljesült életű tagjainak az ábrázolása és tisztelete szintén legitim. A szentek Krisztust tükrözik (V.ö.: Assisi Szent Ferenc, mint Alter Christus), beteljesült módon mutatják be a kegyelem megvalósulását, ezért ikonjuk is legitim. (Nem véletlen, hogy a hagyomány úgy tudja, hogy Lukács evangélista nem csak szavakkal írta le Mária élettörténetét, például a Jézus gyermekségéről szóló részben, hanem ecsettel is lefestette – v.ö.: Salus Populi Romani ikon. Vagy idézhetjük Veronika kendőjének legendáját Krisztus arcával.)

Persze vannak, akik idegenkednek az ikonoktól. Vagy mert a fenti gondolatmenetet nem így gondolták át, vagy mert méltatlan – például babonás – formákkal találkozunk, vagy csak egyszerűen távol áll tőlük az ikonok világa.

Tudjuk, hogy a természetfölötti a természetesre épül, ezért kezdjük azzal, ami természetes. Minden családban vannak képek. Nálunk is ott állnak a zongorán a családi fényképek. A mindennapi életben szeretteink képei ott vannak életünk színterén. Családi képek a zongorán, őseink és hőseink képei a falon. Tehát az emberi természet rendjében, mindennapi világunkban is ott vannak azoknak a képei, akiket szeretünk, és akik szeretnek minket.

A természetfölötti rendben, az üdvösségben az a szeretet, ami itt volt közöttünk, az nem szakad meg, hanem az itteni szeretet ott transzcendens távlatot kap! Megint csak a hétköznapi nyelvén: a nagymamám azzal a szeretettel, amivel szeretett engem, most is szeret a Mennyszámban. Sőt, mennyivel jobban és hatékonyabban szerethet a nagymamám a Mennyszámból, mint egy kis somogyi faluból!

Ezen alapszik a szentek közbenjárásának tanítása, és ezen alapszik a szentek közösségének hitvallása. Az ikonok pontosan ezt jelenítik meg! A szentek közösségét, a szentek közbenjárását az ikonok teszik megélhetővé.

■ Semjén Zsolt

A miniszterelnök-helyettes fenti beszéde a Görögkatolikusok évszázados öröksége című centenáriumi kiállításon hangzott el Miskolcon, 2024. szeptember 19-én

Slachta Margit – a keresztény feminista

140 éve született Slachta Margit szerzetesnővér, az egyház társadalmi tanításából fakadó szociális munka elkötelezettje, a Magyar Országgyűlés első női tagja. Isten és a Haza iránti megingathatatlan szeretete, a szolidaritás élethivatásaként való megélése szilárd bástyává tette egy viharos korban.

Slachta Margit német-francia-történelem szakos tanár, alapítójától, 1908-tól tagja a Szociális Missziótársulatnak, mely egészerre volt a világra nyitott rend és modern szociális intézmény.

Keresztény feministaként szerkesztette a Keresztény Nő, majd a Magyar Nő című katolikus folyóiratokat, felismerve az írott sajtó erejét. 1923-ban több nővértársával együtt elhagyja a Szociális Missziótársulatot és megalapítja a Szociális Testvérek Társaságát, melynek karizmái az ima és a munka családi megélésében, a Szentlélek hét ajándékának hangsúlyozásában, a társadalmi-szociális tudatos cselekvésben, valamint a közéleti szerepvállalásban valósulnak meg. Slachta Margit a korban nő-

ként és főleg szerzetesnővéreként szokatlan módon a politika eszközeit választotta ahhoz, hogy mély hitéből sarjadó szociális eszméit megvalósítsa.

Saját maga úgy fogalmazta meg útjának stációját és motivációját, hogy a tevékeny szeretet először a szenvedők jankijáltásai iránt ébred fel, ezt követően keresi a bajok gyökerét – ma az egyház társadalmi tanítása nyelvén ezt úgy mondanánk, hogy a strukturális igazságtalanságok okait –, s „az apostolkodás szellemével kívánja nemesíteni az emberpalántákat”, azaz az iskolák felé fordul, és a „szürke nővérek” arra is hivatást kaptak, hogy az „államhatalom nyelvén beszélve” politikai és jogi eszközökkel munkálkodjanak.

Ezért alapítja a Keresztény Női Tábor, amely a *Rerum novarum* enciklika alapján az egyház társadalmi tanítását igyekezett a politikában megvalósítani. 1920-ban volt az első olyan választás Magyarországon, amikor nők is szavazhattak, ekkor Budapest I. kerületében nyerve, első női képviselőként jutott be a parlamentbe. Jelmondata így hangzott:

„Hiszek minden jog forrásában és minden törvény szerzőjében, az egy örök Istenben”. IV. Károly királyhoz, a Habsburg-házhoz hű legitimizmusa hozzájárult ahhoz, hogy a Horthy-rendszer megszilárdulását követően, mandátuma lejártakor, a Szociális Missziótársulat előljárója határozatban hívta vissza a közéletből. A Keresztény Nemzeti Egyesülés Pártjának elnöke, Haller István és Huszár Károly korábbi miniszterelnök is úgy nyilatkozott, hogy Slachta parlamenti elvesztése a keresztény politika egészének „csatavesztés” és vissza kell őt hozniuk.

A második világháború alatt küzdött a fasizmus és a fajgyűlölet ellen, a német megszállás alatt pedig életét kockáztatva mentette zsidó honfitársait. *Lélek szava* című folyóirata nyíltan náciellenes volt, 1943-ban pedig a szlovákiai zsidók tervezett deportálása kapcsán kiharcolt egy pápai audienciát, aminek eredményeként XII. Piusz pápa tiltakozásra szólította fel a püspököket és a deportálás végül elmaradt. A Szociális Testvérek Társasága Margit testvér veze-

tésével bújtatta az üldözötteket a náci megszállás alatt, ennek lett vőtanúja Boldog Salkaházi Sára. Izrael állam még életében, 1969-ben a Világ Igaza kitüntetését adományozta Slachta Margitnak.

Életrajzírói megemlékeznek egy szimbolikus képről, melyben mintegy összesűrűsödik Slachta Margit személye és munkássága: 1944 karácsonyan néhány testvére kíséretében egy teherautóra szerelt karácsonyfával járta az ostromlott Budapest utcáit. A jármű hangszórójából karácsonyi énekek szóltak, miközben zúgtak a felettük elhúzó bombázók.

Slachta a háborút követően újra életet lehelte mozgalmába, a Keresztény Női Táborba. 1944-1945 fordulóján tagja a KDNP tervezett pártvezetésének, de a Barankovics-Mindszenty véleménykülönbség és az a politikai-stratégiai döntés, hogy a KDNP modern polgári pártként szakított az első világháború utáni keresztény kurzus politikájával, eltávolította a kereszténydemokratáktól.

1945-ben a fővárosi helyhatósági választáson sem a kereszténydemokrata párt, sem a Ke-

resztény Női Tábor nem kapott indulási engedélyt, ezért a Független Kisgazdapárt listáján jutottak két-két helyhez. Az 1945-ös országgyűlési választásokon – a Keresztény Női Tábor önállóságát megtartva, de egy másik párt listáján – pártonkívüli jelöltjeként jutott be a parlamentbe. Erre azért volt szükség, mert a Keresztény Női Tábor ekkor sem kapta meg a hatóságoktól az önálló indulás jogát.

Míg a 20-as évek eleji ciklusában szociálpolitikai és nőjogi kérdésekben szólalt fel, addig az 1945 utáni nemzetpolitikai és elvi kiállításait a kor kihívásai, az ország megszállása, a kiépülő diktatúra követelte ki. Memorandumot juttatott el ez ENSZ-hez és egy hiteles adatokon alapuló, igazságos békéért emelt szót. A világháborút lezáró békeszerződés előkészítése és a határon túli magyar testvérei iránti felelősségvállalás oly erős kiállásra sarkallta, hogy Némethy Jenő kisgazda képviselő elismerően a parlament egyetlen férfinaként beszélt a törekény szerzetesnővérről. Kiállt azok mellett, akiknek „nincs saját hangjuk”. Tudta, hogy a változásokhoz neki is politikai hatalomra van szüksége, mert „nem szállhat szembe kard ellen nádpálcával”.

1947-ben a Keresztény Női Tábor önálló pártként indult a parlamenti választáson, Mindszenty bíboros hagyta jóvá a szervezeti szabályzatát. Négy mandátumot szerzett és ott ért el sikereket, ahol a nagyobb keresztény pártok nem indultak, így nem érthette az a vád, hogy megosztja a keresztény-nemzeti szavazatokat.

Kovács K. Zoltán, a történetek megélt kereszténydemokrata képviselőként úgy emlékezett vissza Slachta és a kereszténydemokraták viszonyára, hogy az eltérő hangnem és a politikai realitás másképp való felfogása ellenére azonos céljuk volt: *az egyház társadalmi tanításával összhangban lévő társadalmi viszonyok megteremtése*, amit csak erősített több kereszténydemokrata képviselő és a szerzetesnővér kiváló

személyes kapcsolata. Slachta a megalakuló új Országgyűlésben a marxista osztálytársadalommal a krisztusi demokráciát helyezte szembe, miközben az Egyházat, a Szent István-i hagyományból sarjadó nemzeti értékeket és a nők gazdasági-politikai jogait védte, a teljes magyarság elszánt védelmezőjeként. Margit testvér a Gondviselés által neki rendelt feladatként élte meg, hogy hozzájáruljon a pogány káosz megkereszteléséhez.

Tiltakozott a tervgazdálkodás ellen, melyet „Úristen nélküli falanszternek” tartott. Legemlékezetesebb küzdelme az egyházi iskolák államosítását megelőző parlamenti viták során rajzolódott ki. Slachta – Barankovics István mellett – egyedül szólalt fel az egyházi iskolák államosítása ellen. A Marosán György és elvtársai által folyamatosan támadott, megalázott és félbeszakított törekény idős nővér 1948 júniusában 2500 levelet vitt be a parlamentbe, melyek a szülői szervezetek és az egyházközségek tiltakozásai voltak. Slachta a másfél évnél alig hosszabb ciklus felében tudott csak aktívan politizálni: a tervgazdaságot ellenző felszólalása miatt Kéthly Anna 60 napra, az iskolatörvény vitáját követően pedig Marosán György egy évre záratta ki az országgyű-

lési munkából.

1949-ben a püspöki kar – a politikai viszonyok miatt – jobbnak látta, ha nem támogatja parlamenti indulását, amit a választási bizottság amúgy sem hagyott jóvá. Slachta Margitot megrendítette Mindszenty bíboros letartóztatása és a hercegprímásra zúdított hamis vádak özöne. Több hónapos hazai rejtőzés után angolszász követségi kapcsolatain keresztül két rendtársával előbb Ausztriába, majd Amerikába utazott. Szerzetestestvéreinek írt búcsúleve tanúsága szerint számolt azzal az eshetőséggel, hogy a diktatúra hatóságai miatt nem fog tudni hazatérni. Ez a félelem valósággá lett, Slachta pedig Buffalóban, a Szociális Testvérek Társaságának amerikai rendházában élt emigrációban. Itthon tiltólistára került, évtizedekig a nevét sem lehetett leírni. Álnéven több beszédet mondott a Szabad Európa Rádióban, az '56-os forradalmat követően pedig az Egyesült Államokba menekült magyar honfitársait támogatta. Ott hunyt el 1974-ben.

Slachta Margit jelentősége nem mérhető csupán a reálpolitika szemüvegén keresztül. Ő maga tudatosan a katolikus társadalmi tanítás és a természetjog alapján politizált. Életét annak szentel-

te, hogy szeretettel harcoljon az újpogány rendszerek, a nácizmus és a kommunizmus ellen. Személyében elválaszthatatlanul egyesült a közéleti és a hitvalló ember. Rendtársa és életrajzírója, Mona Ilona az ószövetségi próféták kiállításához hasonlította Slachta sokak számára naivitásnak tűnő politikáját. De Slachta Margit tisztában volt azzal, hogy a végső győzelem csak Istennel és Istenben lehetséges, minden más csupán átmeneti. Ahogy fogalmazott: „mindent az örök cél és lélek szempontjából ítélek meg”. Vallotta, hogy „a keresztény politika a lélekben kezdődik, a magánéletben folytatódik és az államéletben csak betetőzést nyer”.

Kovács K. Zoltán úgy summázta Slachta Margit életművét, hogy olyan társadalmi és gazdasági rend építéséért küzdött, melynek középpontjában az „Isten képére teremtett ember és ennek megfelelő társadalom kialakításának szolgálata áll”.

Margit testvér, életpéldáddal és közbenjárásoddal segíts minket ebben!

■ Semjén Zsolt

Magyarország miniszterelnök-helyettese, a KDNP elnöke a Fiumei úti sírkertben, Slachta Margit síremlékének avatásán mondta el fenti beszédét 2024. szeptember 18-án

1956 üzenete a mának

Kereszténydemokrata politikusaink és a KDNP alapszervezetei országszerte, sőt a határon túl is megemlékeztek az ötvenhatos forradalomról és szabadságharcról. Fotóriportunk a teljesség igénye nélkül villant fel egy-egy pillanatképet a méltó megemlékezésekről.

ALBERTIRSA – Semjén Zsolt: A magyar nemzet 1956-ban kettős támadás ellen kelt fel: egyrészt a szovjet birodalom megszállásával, másrészt a marxista ideológia ránk kényszerítésével szemben.

SÜMEG – Navracsics Tibor: 1956 független Magyarországot hagyott hátra, melyért ma is dolgoznunk kell.

ZSOMBÓ – Mihálffy Béla: A magyar nép létezése óta a szabadság népe. Az elmúlt fél évezred a Magyarország nemzeti függetlenségéért és szabadságáért folytatott szakadatlan küzdelemről szólt.

HELVÉCIA – Latorcai Csaba: Október 23-a a magyar nemzet sorsfordító pillanatai közé tartozik; ez a nap a bátorság, a hősiesség és a szabadság iránti szüntelen vágy jelképévé vált.

ÚJBUDA – Simicskó István: A magyarok ma is egy független, szuverén államban akarnak élni.

ESZÉK – Móring József Attila: A forradalom vérbefojtása után legalább 200 ezer honfitársunk menekült el az országból, közülük mintegy húszezren Jugoszlávia felé vették az irányt. Eszéken is volt egy befogadótábor, horvát barátaink önzetlen segítsége ma is köszönetet érdemel.

RÁD – Rétvári Bence: Október 23. a magyar szabadság egyik születésnapja. Tettekkel, szavakkal és kiállással kell mindennap megvédenünk a szabadságunkat.